

INSTITUTE FOR NIGHTCULTURE

**De missie van het
Instituut voor NachtCultuur is het
programmeren
produceren
documenteren
van progressieve nachtcultuur**

Sinds eind 2014 wordt in opdracht van Michiel Kleiss, binnenstadbewoner en voormalig directeur van onder andere de Roxy en Paradiso, gewerkt aan de herontwikkeling van Halvemaansteeg 4-6 en het achtergelegen binnenterrein. Nu een verlaten monument met daarachter een ontmanteld en deels gesloopt binnenterrein middenin de binnenstad, straks de plek van het Institute for NightCulture (INC): een creatieve broedplaats op het snijvlak van hedendaagse kunst en de nacht in het hart van Amsterdam, een vrijplaats waar diversiteit en de Amsterdamse vrijzinnigheid gevierd wordt.

Opening INC Cafe in 2026

Na een lange aanloop is in januari 2022 door het stadsdeel Centrum een omgevingsvergunning verleend en inmiddels is gestart met de bouw van het door architectenbureau XML ontworpen gebouw voor INC in de Halvemaansteeg. De complexiteit van de kleine locatie maakt dat het bouwen op deze plek lange tijd in beslag zal nemen en in verschillende fasen zal moeten plaatsvinden. De daadwerkelijke opening van het gehele complex zal daarom nog geruime tijd op zich laten wachten. Wel zal in de loop van 2026 het café gereed zijn in de Halvemaansteeg, waar een begin gemaakt zal worden met de programmering.

Zichtbaar in de stad

In een tijd waarin nieuwe initiatieven voor nachtcultuur deels noodgedwongen een plek vinden aan de randen van de stad, is het INC-project een zelfbewuste poging experimentele nachtcultuur (en de daarbij horende bezoekers) terug te brengen en zichtbaar te maken in het centrum van Amsterdam. Veel nieuwe initiatieven worstelen met het realiseren van een plek die voldoet aan de veelheid aan eisen op het gebied van geluid, wachtrij management, brandveiligheid en omgeving. INC vindt onderdak in een gebouw dat speciaal ontworpen is voor de functie van (culturele) club. De verwachtingen voor de opening van dit nieuwe initiatief zijn dan ook hooggespannen in de stad en worden door de noodzakelijke lange bouwtijd op de proef gesteld.

Gelijktijdig bouwen aan organisatie en gebouw

Tegelijkertijd is deze lange bouwtijd ook een periode van kansen. Waar tot de start bouw de nadruk lag op de realisatie van het gebouw is er nu de tijd een goede organisatie op te zetten waarmee het doel van het voor lange tijd creëren van een plek voor nachtcultuur in het centrum van Amsterdam kan worden geborgd. Door nu in navolging van het gebouw te focussen op het opzetten van de lange termijn organisatie, zijn bij de opening van het INC zowel de 'hardware' (het gebouw) als de 'software' (de organisatie) klaar voor een duurzame toekomst.

Stichting INC

Het Instituut voor Nacht Cultuur is een initiatief van Stichting INC en is een nieuwe publiek-private culturele instelling gericht op nachtcultuur. Stichting INC heeft een ANBI-status en een driekoppig bestuur Boye 't Lam (voorzitter), Sanne Lohoff (secretaris), Peter Bosman (penningmeester) die allen diverse posities binnen de culturele industrie van Amsterdam bekleden. Het bestuur wordt daarnaast geadviseerd door een 8-koppige divers samengestelde adviesraad die het initiatief verankerd in verschillende culturele netwerken in de stad. INC werkt nauw samen met de Gemeente Amsterdam.

Een plek voor feest, vrijheid en plezier

Het INC is een kado aan de stad ter gelegenheid van Amsterdam 750. Amsterdam krijgt met INC de eerste culturele instelling in de wereld die gericht is op nachtcultuur. Omdat er nergens in de wereld een dergelijke instelling bestaat, zal een Instituut voor Nachtcultuur in Amsterdam moeten worden uitgevonden. Het INC zal daarmee niet alleen groepen Amsterdammers (terug)brengen naar de binnenstad, maar ook in het buitenland de reputatie van Amsterdam als creatieve en vernieuwende stad waar de vrijheid van de nacht gevierd wordt (her)bevestigen.

Concept

Institute for Night Culture (INC)

Program Department

Programmeurs / makers
Gemiddelde leeftijd 20-30 jaar
(be)geleid door directeur / mentor

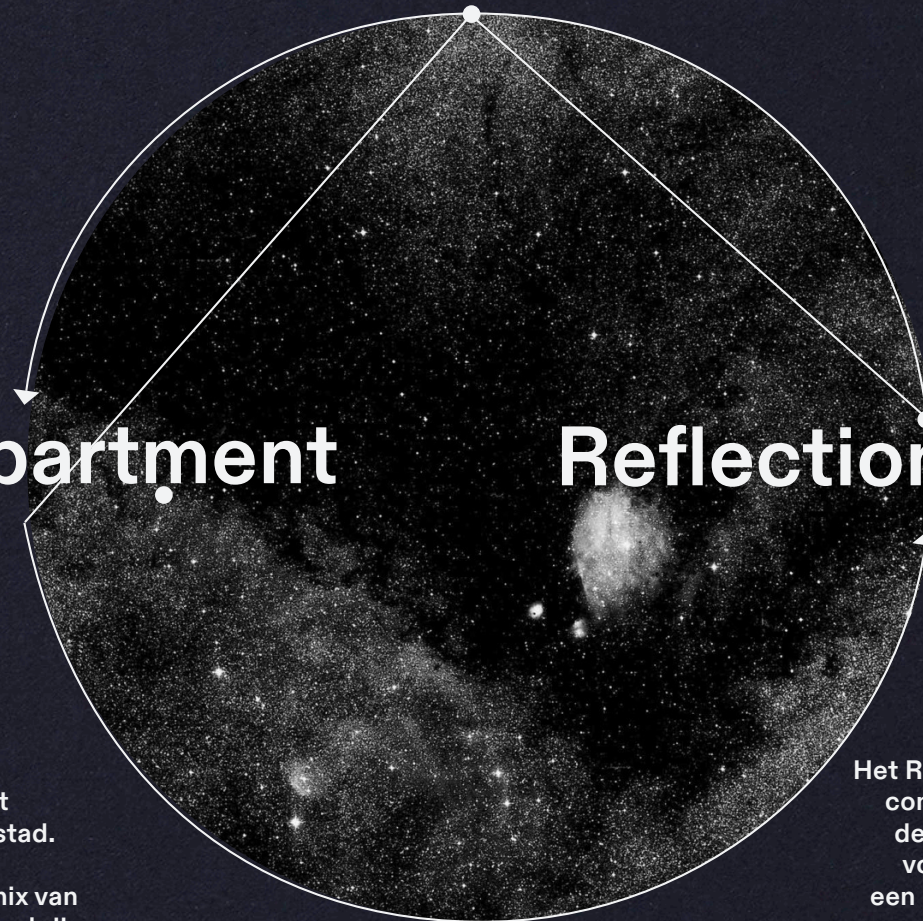
Makers programmeren het instituut met eigen en externe initiatieven vanuit de stad.

Het programma is een experimentele mix van kleine en grotere initiatieven. Initiatieven krijgen de kans om klein te starten en kunnen in het instituut doorgroeien naar de grote zaal.

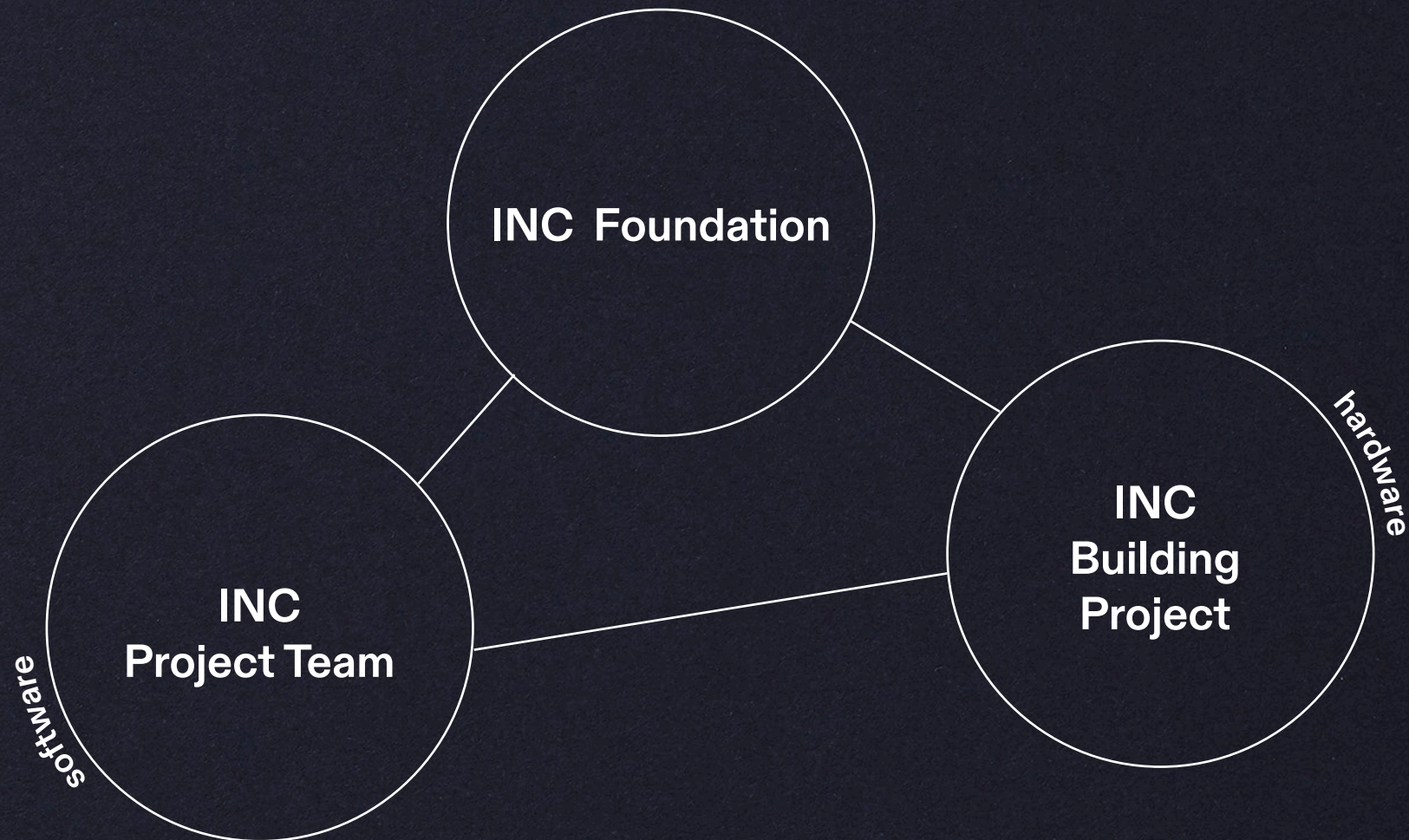
Reflection Department

Curator / conservator
Gemiddelde leeftijd 30-40 jaar
(be)geleid door directeur / curator

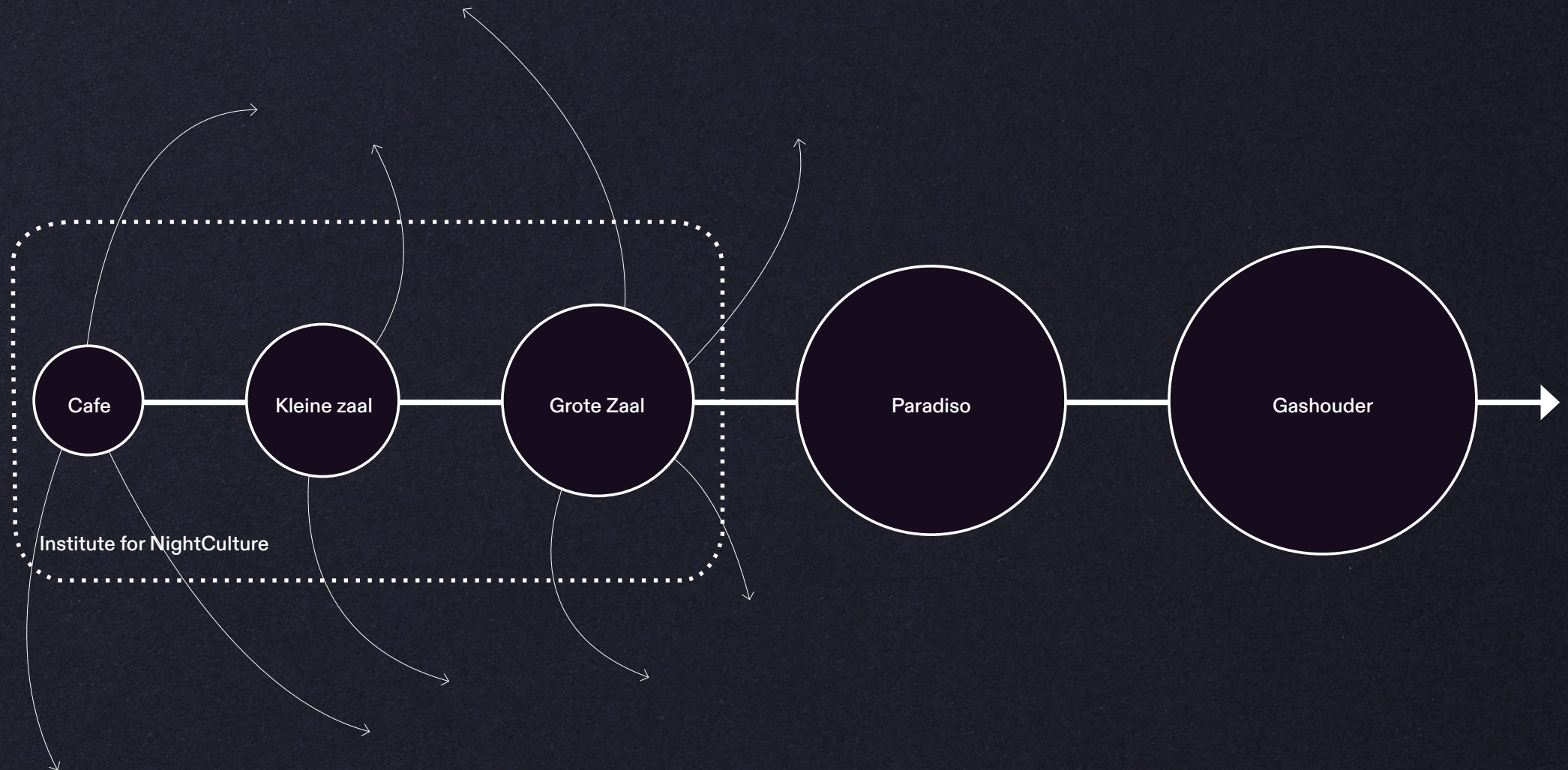
Het Reflection Department documenteert de concepten en activiteiten van het program department. In samenwerking met (jonge) vormgevers wordt in verschillende media een levend archief opgebouwd dat met een vertraging (2 jaar) als inspiratie weer wordt ingebracht in het Program Department. De vertraging geeft vrijheid in de nacht, maar de documentatie maakt ook dat kan worden doorgebouwd.

Organisatie

Rol in de stad: kleine vernieuwende initiatieven laten groeien

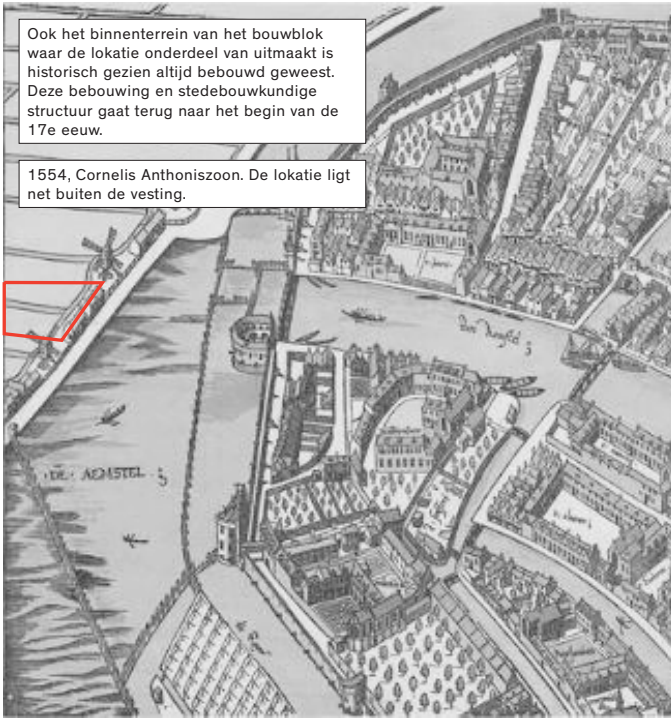

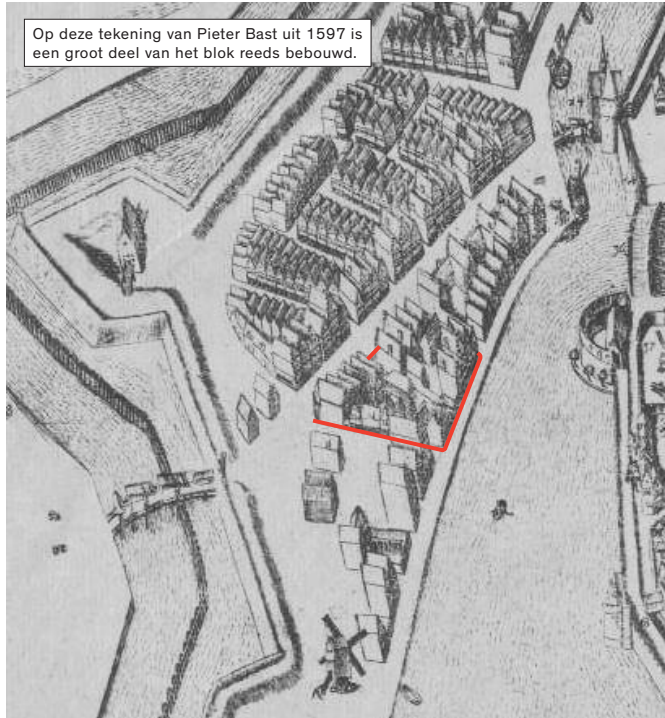

Ook het binnenterrein van het bouwblok waar de lokatie onderdeel van uitmaakt is historisch gezien altijd bebouwd geweest. Deze bebouwing en stedenbouwkundige structuur gaat terug naar het begin van de 17e eeuw.

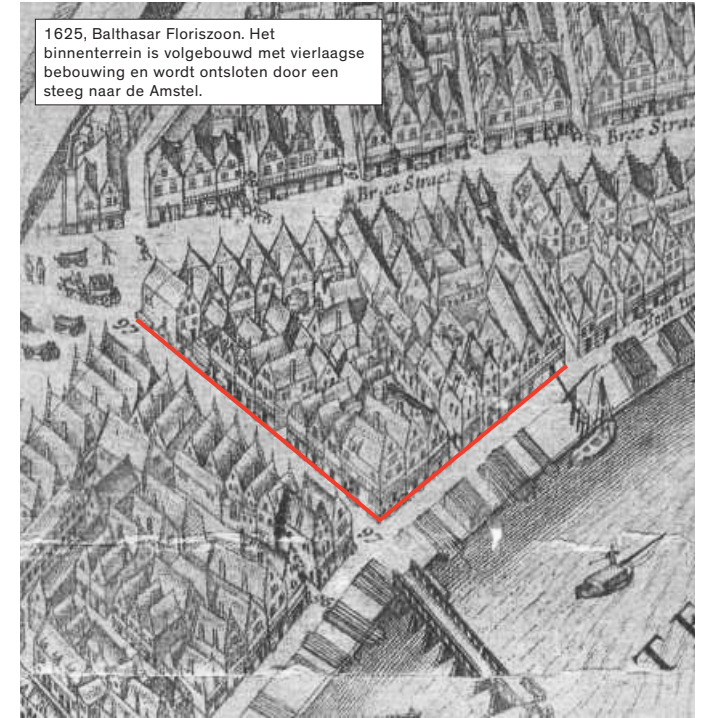
1554, Cornelis Anthoniszoon. De lokatie ligt net buiten de vesting.

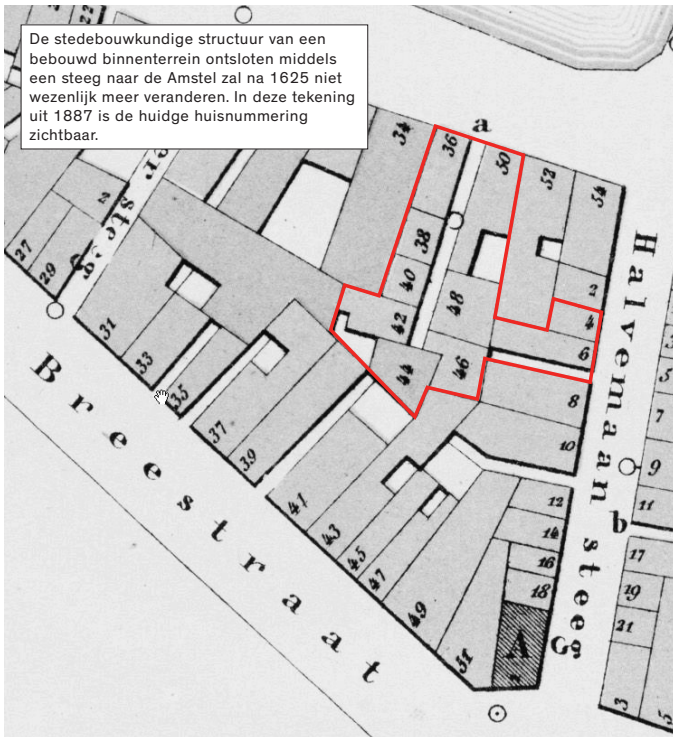
Op deze tekening van Pieter Bast uit 1597 is een groot deel van het blok reeds bebouwd.

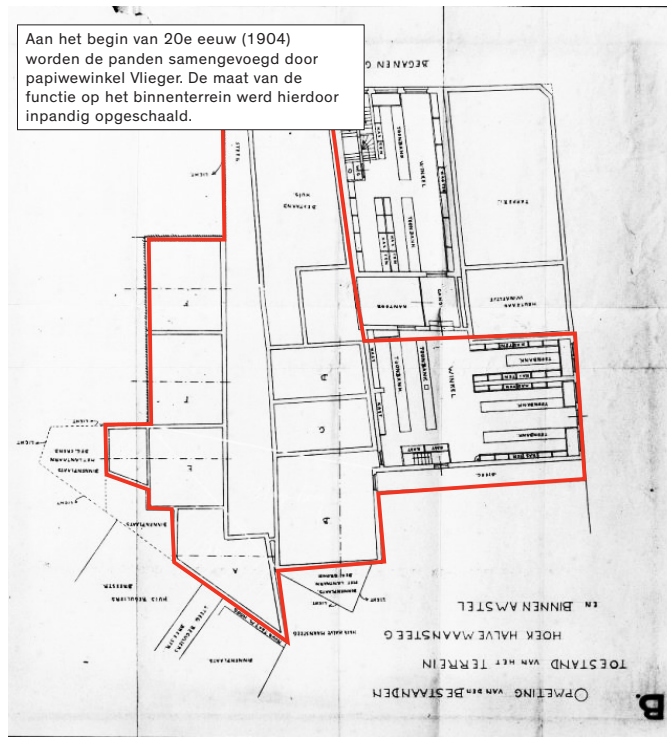
1625, Balthasar Floriszoon. Het binnenterrein is volgebouwd met vierlaagse bebouwing en wordt ontsloten door een steeg naar de Amstel.

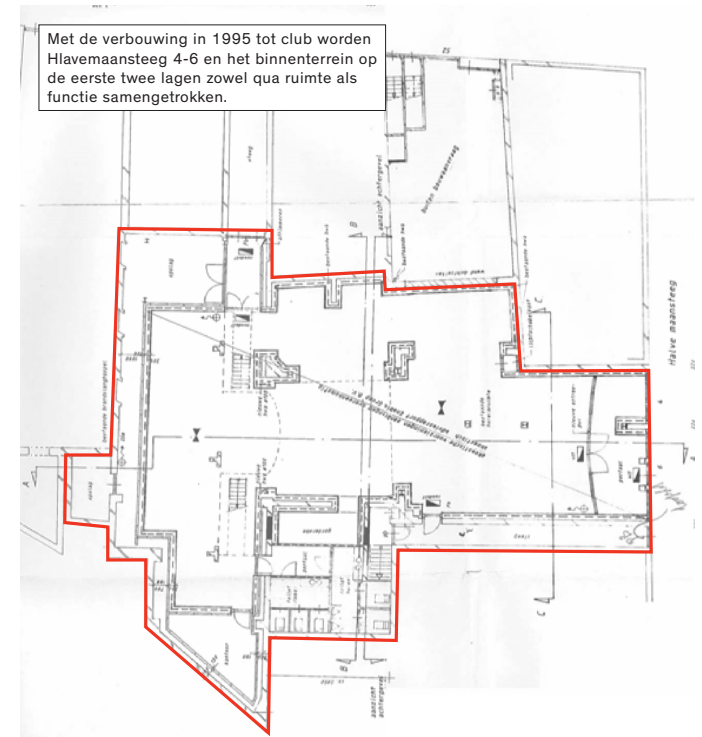
De stedenbouwkundige structuur van een bebouwd binnenterrein ontsloten middels een steeg naar de Amstel zal na 1625 niet wezenlijk meer veranderen. In deze tekening uit 1887 is de huidige huisnummering zichtbaar.

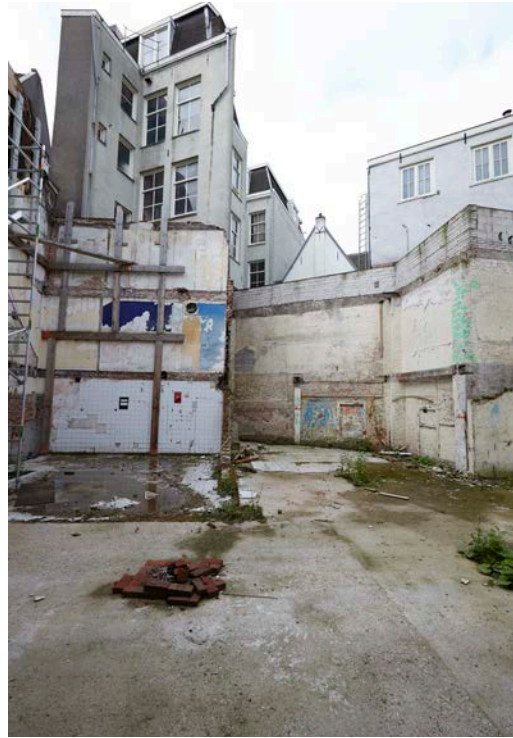

Aan het begin van 20e eeuw (1904) worden de panden samengevoegd door papiwinkler Vlieger. De maat van de functie op het binnenterrein werd hierdoor in pandig opgeschaald.

Met de verbouwing in 1995 tot club worden Halvemaansteeg 4-6 en het binnenterrein op de eerste twee lagen zowel qua ruimte als functie samengetrokken.

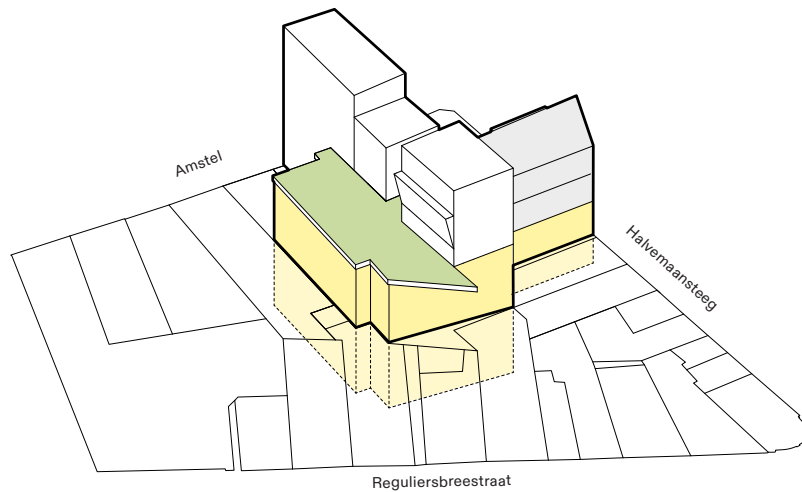

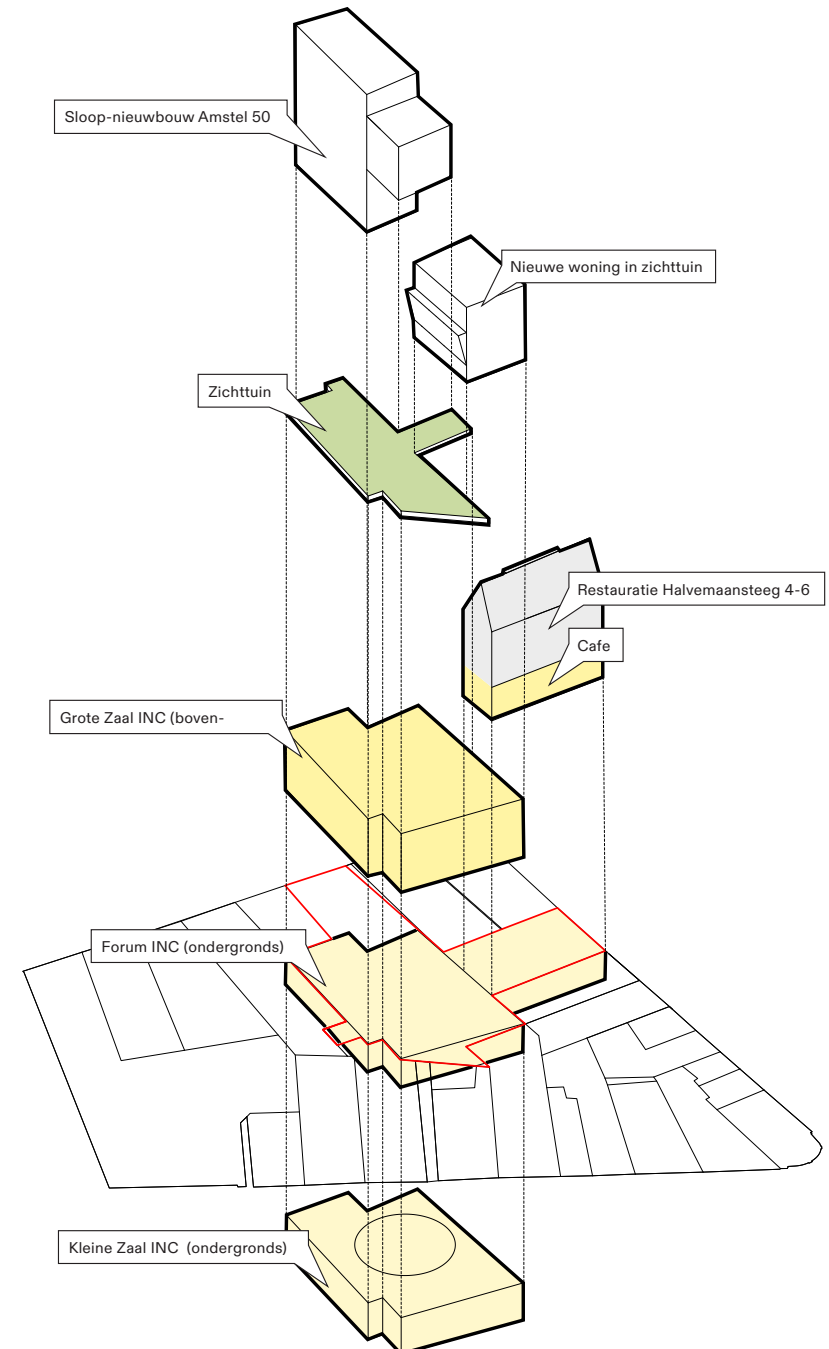
Bouwblok Amstel - Halvemaansteeg bestaande situatie

Plancomponenten

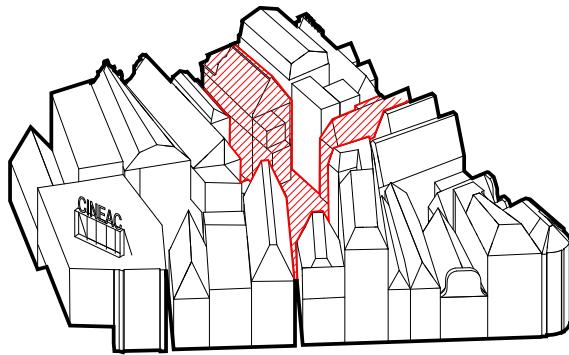
Het plan bestaat uit verschillende componenten. Het INC vormt letterlijk en figuurlijk de basis van het project, georganiseerd in twee ondergrondse en twee bovengrondse verdiepingen. De hoofdentree van het INC bevindt zich in het Rijksmonument Halvemaansteeg 6 en is ingericht als cafe. Het Rijksmonument en het daaraan verbonden Halvemaansteeg 4 worden gerestaureerd. Hier worden net als in de oorspronkelijke situatie drie appartementen gemaakt. Op het dak van het INC wordt een zichttuin gerealiseerd. In deze zichttuin staat een enkele nieuwe woning op de plek van het oorspronkelijke Amstel 46. Om tijdens de bouw toegang te krijgen tot het bouwterrein wordt in dit plan het huidige Amstel 50 gesloopt. Na afronding van de bouw wordt hier een nieuw woongebouw voorzien met op de begane grond - net als in de huidige situatie - een cafe. Op de bovengelegen verdiepingen worden drie nieuwe appartementen gemaakt. Deze woningen bevinden zich deels in het uitkragende achterhuis.

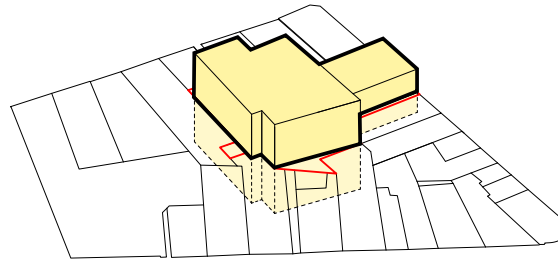
Bouwblok Amstel - Halvemaansteeg
Nieuwe situatie met vergroend dak op cultuurclub

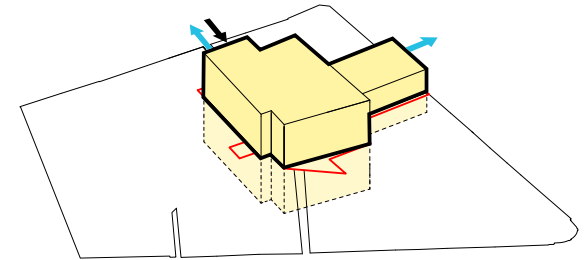
BESTAANDE SITUATIE

De bestaande situatie van Halvemaansteeg 4-6 bestaat uit een aantal te renoveren, deels monumentale, panden en een braakliggend binnenterrein. De ruimtelijke kwaliteit van dit binnenterrein is laag en de omliggende panden hebben achterstallig onderhoud. De bovengesloten verdiepingen aan de Reguliersbreestraat staan momenteel grotendeels leeg omdat deze niet bereikbaar zijn als gevolg van winkels op de begane grond.

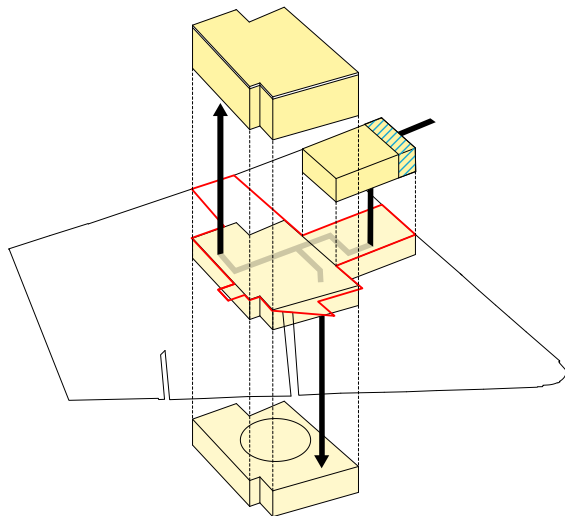
INSTITUTE FOR NIGHTCULTURE IN KELDER EN OP BEGANE GROND

Het INC wordt ondergebracht in een volume van maximaal twee verdiepingen boven de grond en twee verdiepingen onder de grond. Het bovengrondse deel is qua volume vergelijkbaar met de club zoals deze eerder op de locatie gehuisvest was. Het bovengrondse deel van het INC heeft ook een kwaliteits daghoreca functie waardoor de levendigheid in de Halvemaansteeg een impuls krijgt.

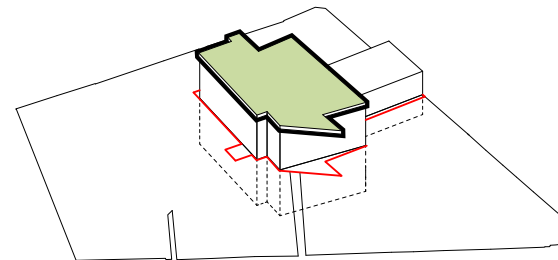
VLUCHTWEGEN INC

In het geval van calamiteiten kan vanuit het Cultuurclubhuis gevlucht worden via de steeg richting de Amstel en via de voorzijde naar de Halvemaansteeg.

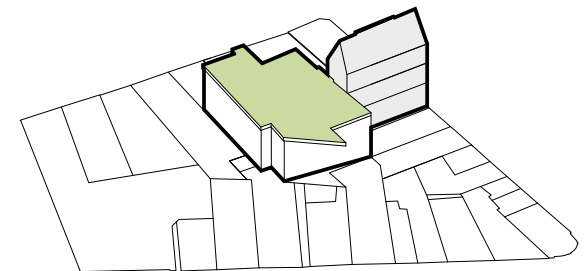
WACHTRUIMTE INC

Op de begane grond is een voorruimte voorzien waar bezoekers kunnen wachten. Vanaf hier worden bezoekers via een trap naar een ondergrondse serviceverdieping geleid waar de 'afhandeling' (garderobe, kassa, toiletten) van de bezoekers plaatsvindt. Hierdoor worden wachtrijen buiten in de Halvemaansteeg voorkomen. De serviceverdieping geeft toegang tot een Grote Zaal en Kleine Zaal.

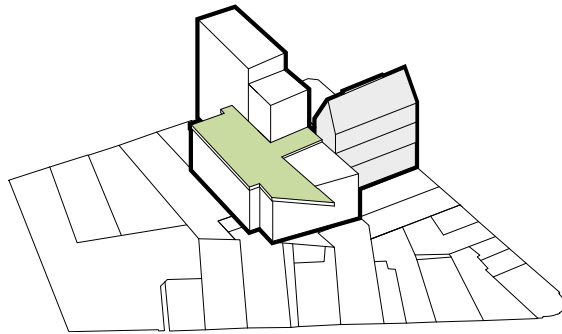
TWEDE MAAIVELD / ZICHTTUIN

Op het dak van het INC wordt een tweede maaiveld gecreëerd in de vorm van een zichttuin.

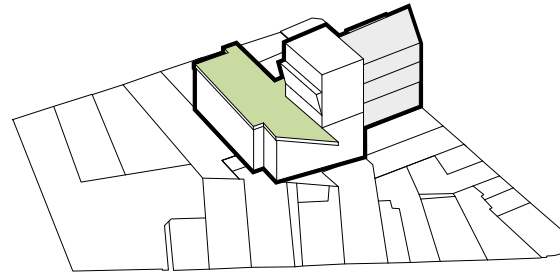
RESTAURATIE HALVEMAANSTEEG 6

Onderdeel van het plan is de volledige restauratie van het Rijksmonument Halvemaansteeg 6. Leidend in het restauratieontwerp zijn de uitgangspunten zoals besproken met Bureau Monumenten en Archeologie in April 2016. Op de begane grond en in een nieuw te realiseren kelder (onderdeel van het funderingsherstel van het pand) wordt het cafe gedeelte van het INC gerealiseerd.

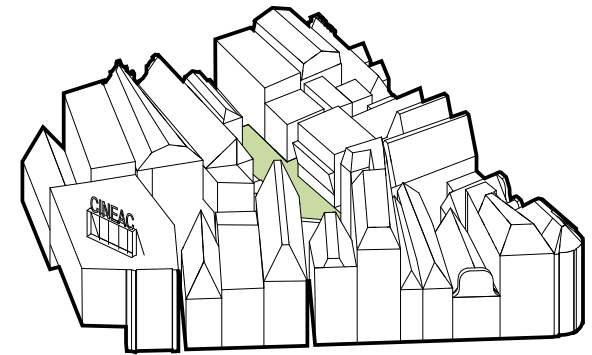
SLOOP - NIEUWBOUW AMSTEL 50

Amstel 50 speelt binnen de planvorming een sleutelrol in de ontsluiting van het binnenterrein. In de toekomstige situatie wordt het tweede maaiveld en de nieuwe woning Amstel 46 ontsloten via een gedeeld nieuw trappenhuis dat onderdeel is van Amstel 50. Voor de uitvoerbaarheid van het plan is de sloop van de huidige orde-3 bebouwing op de lokatie van Amstel 50 cruciaal. Alleen dan kan het zware materieel, de grote bouwelementen en de daarvoor benodigde torenkraan een plek op het bouwterrein krijgen. Het volume, dat is opgebouwd uit een duidelijke te onderscheiden voor- en achterhuis volgt de ruimtelijke kaders zoals vastgesteld door de Integrale Commissie en verdwijnt in het beschermd stadsgezicht.

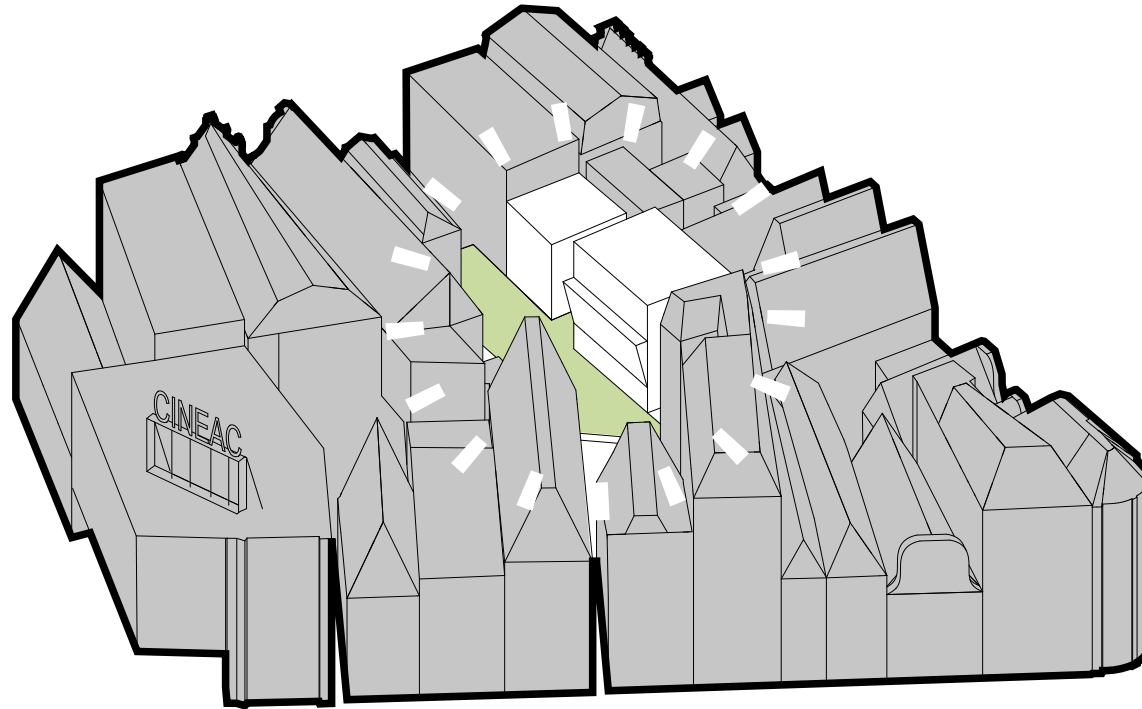
NIEUWBOUW AMSTEL 46

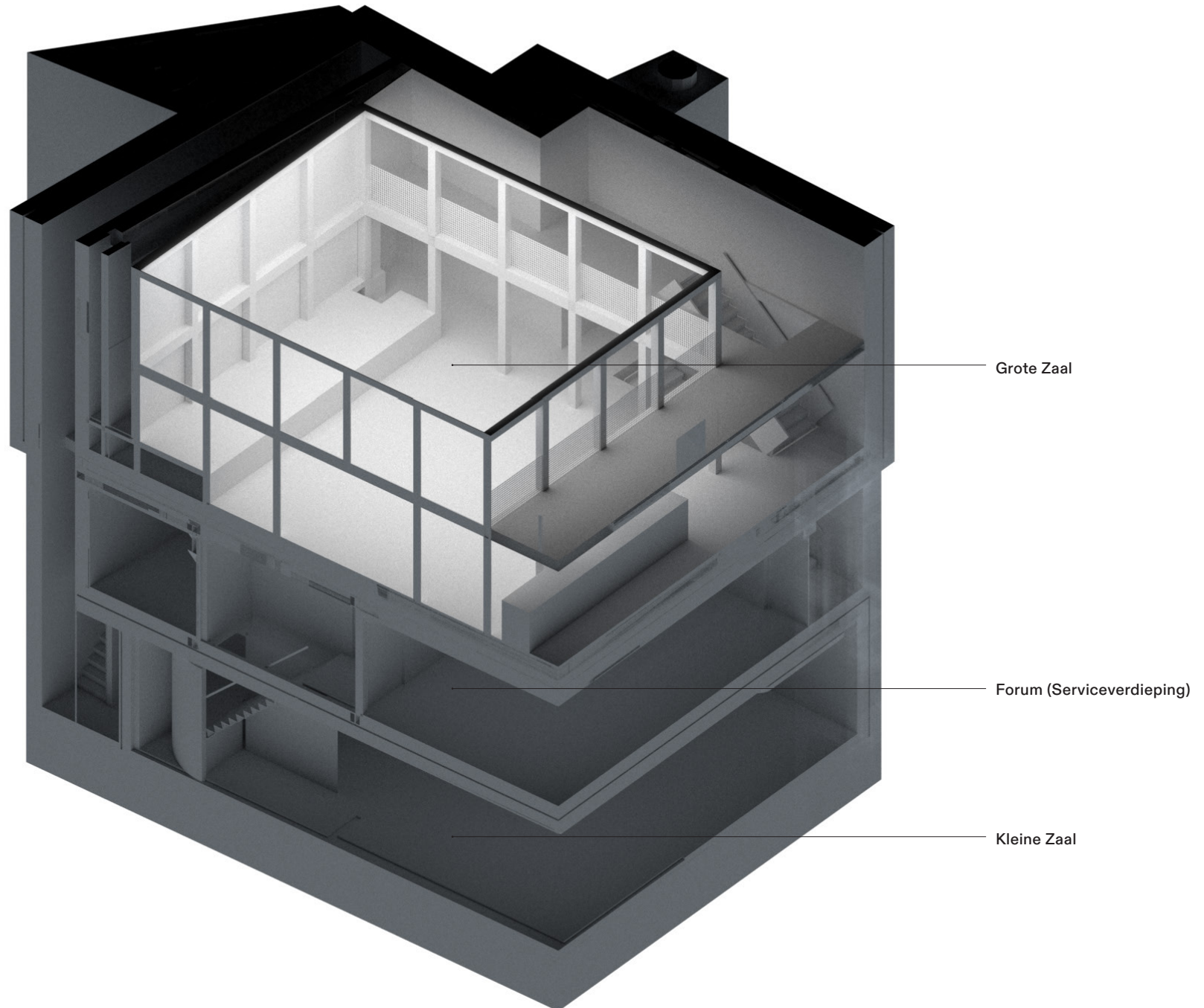
Op het dak van het cultuurclubhuis, op het als zichttuin ingerichte tweede maaiveld, wordt ter plaatse van het voormalige Amstel 46 een nieuwe woning gerealiseerd. Deze woning wordt ontsloten via een gedeeld trappenhuis met Amstel 50.

INPASSING IN BESTAANDE SITUATIE

Het huidige binnenterrein heeft weinig ruimtelijke kwaliteit. Het plan introduceert een hoogwaardige tuin als tweede maaiveld waardoor het binnenterrein wordt 'vergroend' en een kwaliteitsimpuls krijgt. De nieuwe ontsluiting via de Amstel (her)introduceert en intrepeteert op een hedendaagse manier de historische situatie.

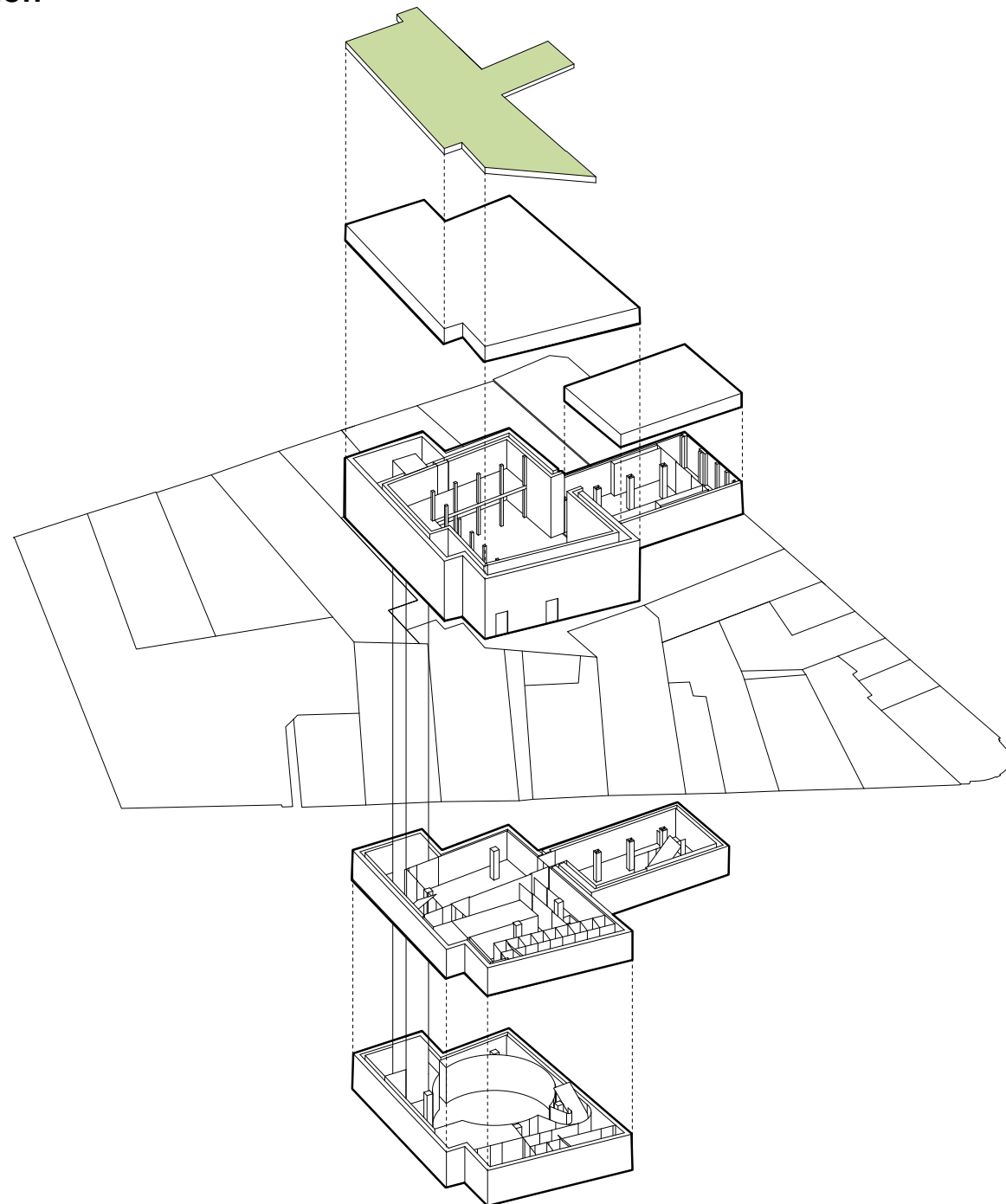

Te programmeren ruimten

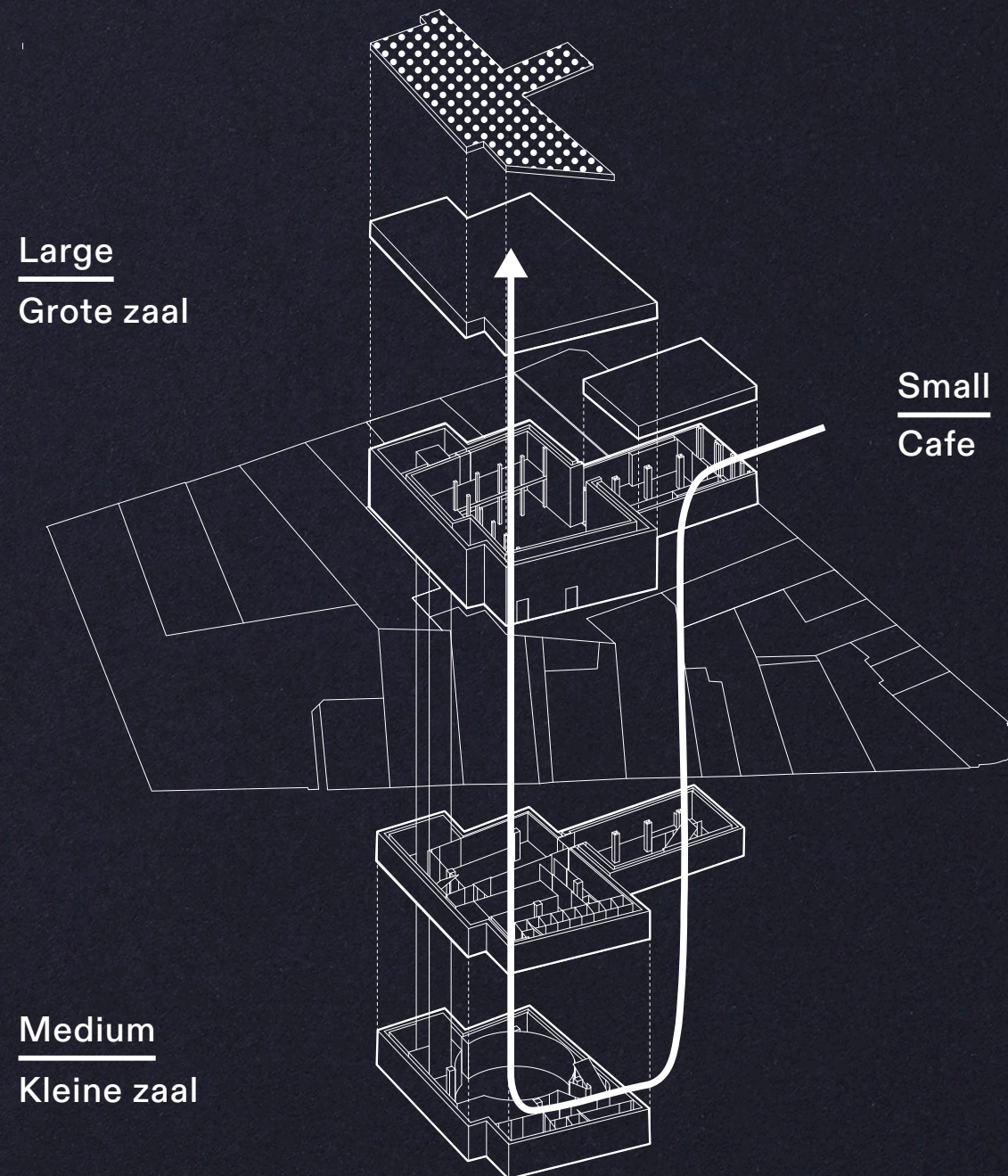

Grote Zaal

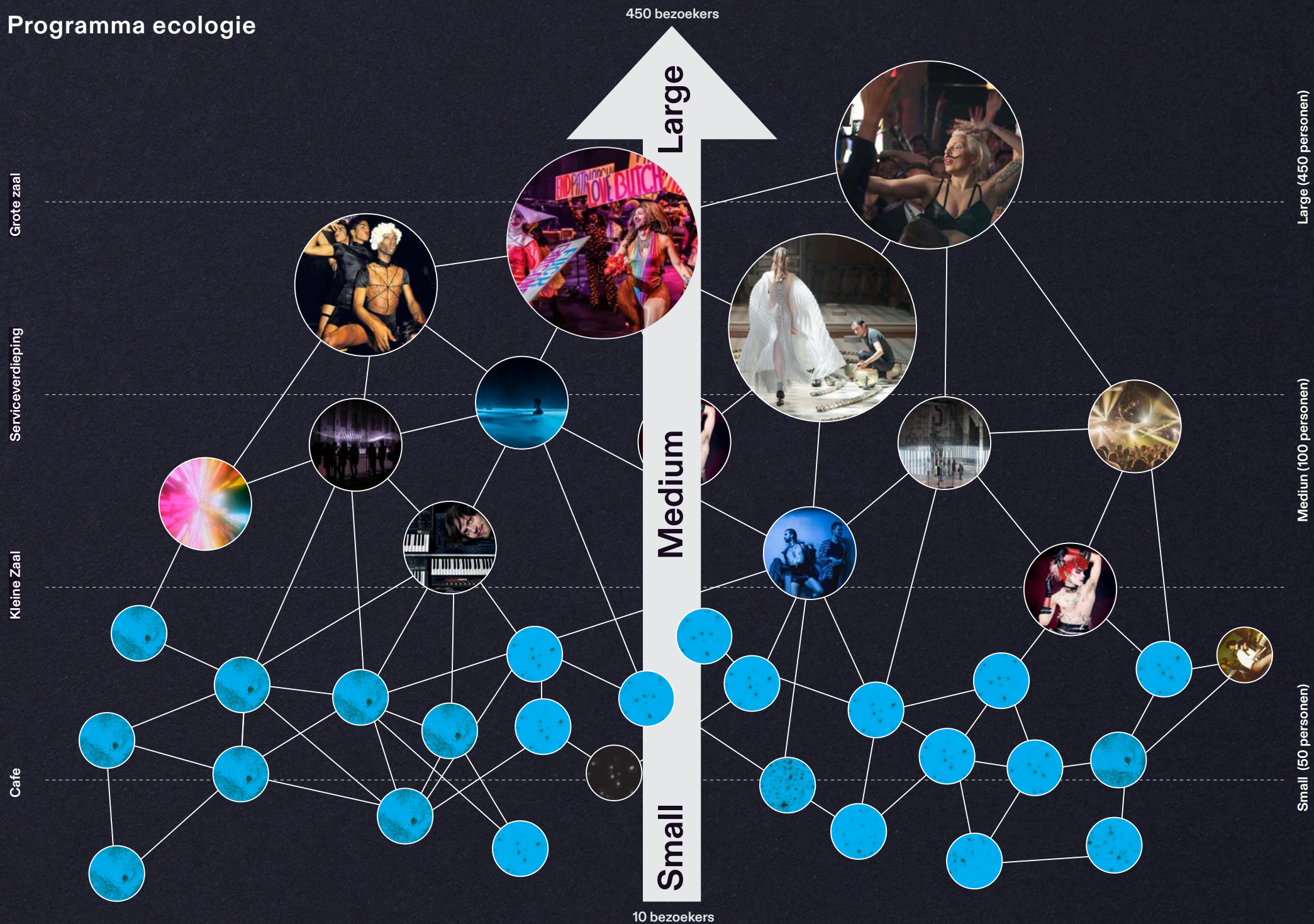
Forum (Serviceverdieping)

Kleine Zaal

INCubator

Programma ecologie

A circular diagram consisting of three concentric rings of text. The outermost ring contains the following terms in Dutch: Muziek, Grafisch, Ontwerp, Tentoonstelling, Magazine, Film, Sculpture, Club, Geluid, Decor, Theater, and Comedy. The middle ring contains the following terms in German: Literatur, Experiment, Gesamtkunst, Lichaam, Nachtopera, Theater, and Fotografie. The innermost ring contains the following terms in Dutch: Lichtkunst, Design, Museum, Bruikleen, Geur, Beweging, and Schaduww. The terms are arranged in a circular pattern, with some overlapping between the rings.

Muziek Grafisch Ontwerp Tentoonstelling Magazine
Comedy Lichtkunst Design Museum Bruikleen Geur Beweging
Literatuur Experiment Gesamtkunst Lichaam Nachtopera
Theater Fotografie Schaduww Theater

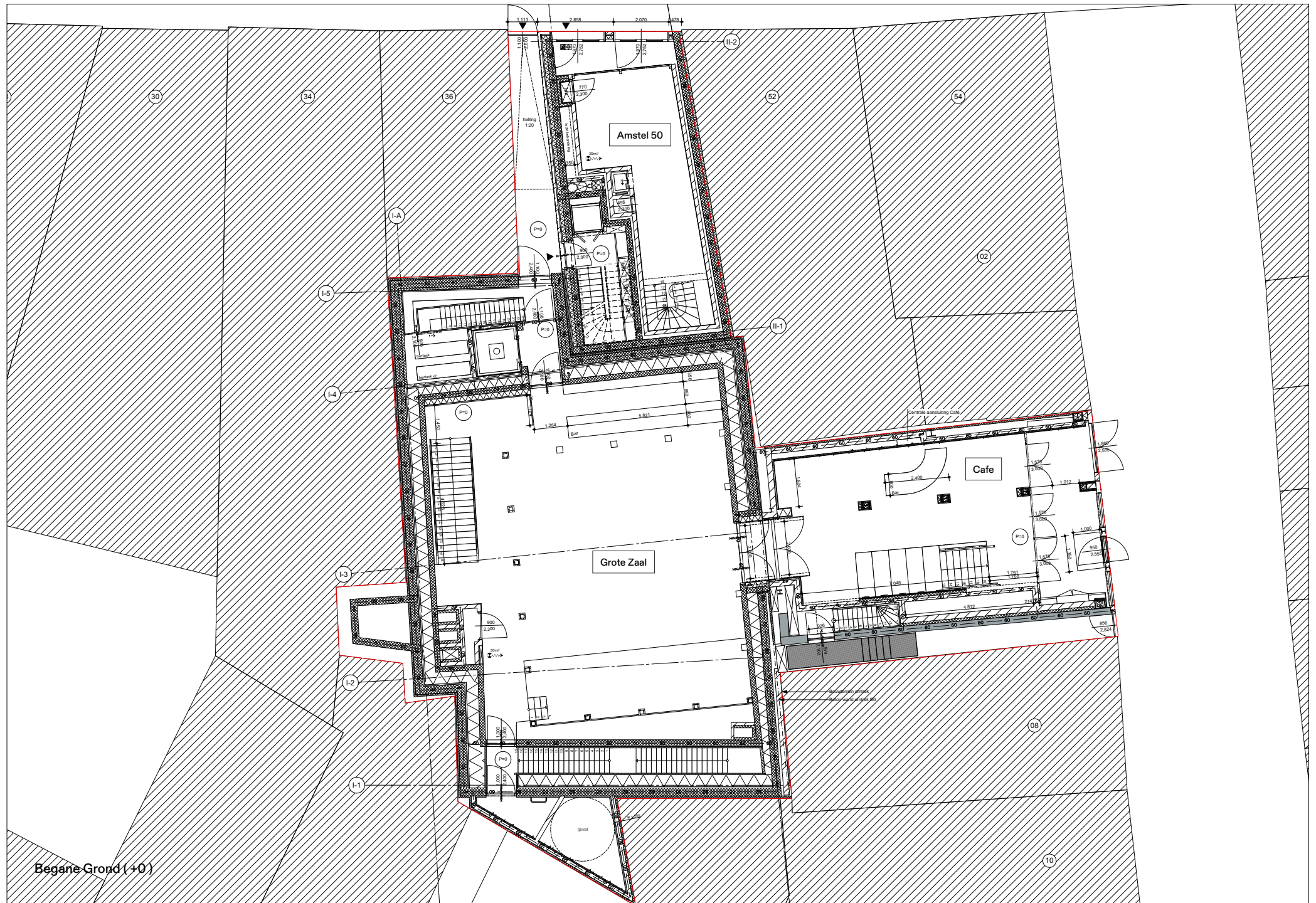

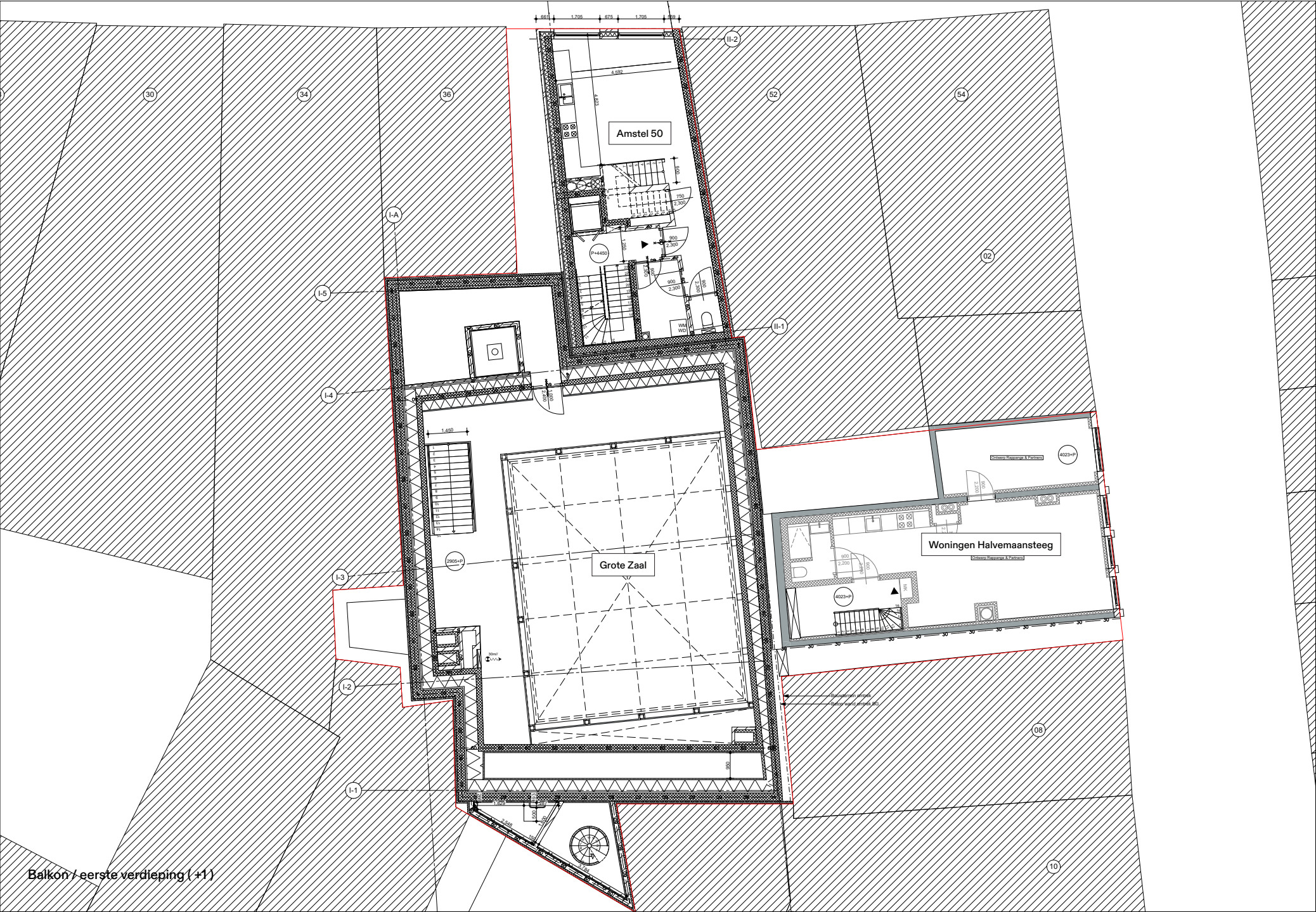
Halvemaansteeg, nieuwe situatie

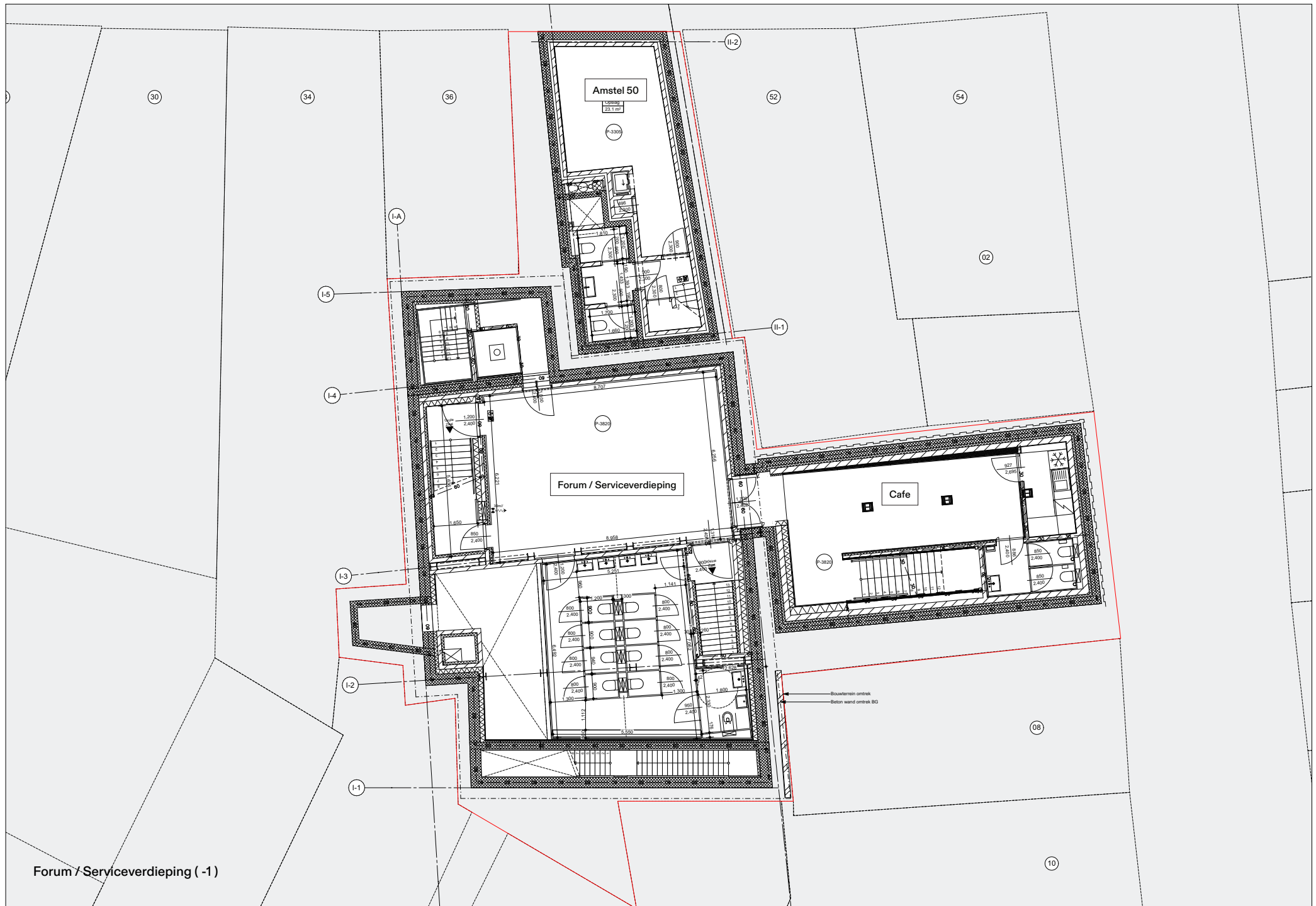

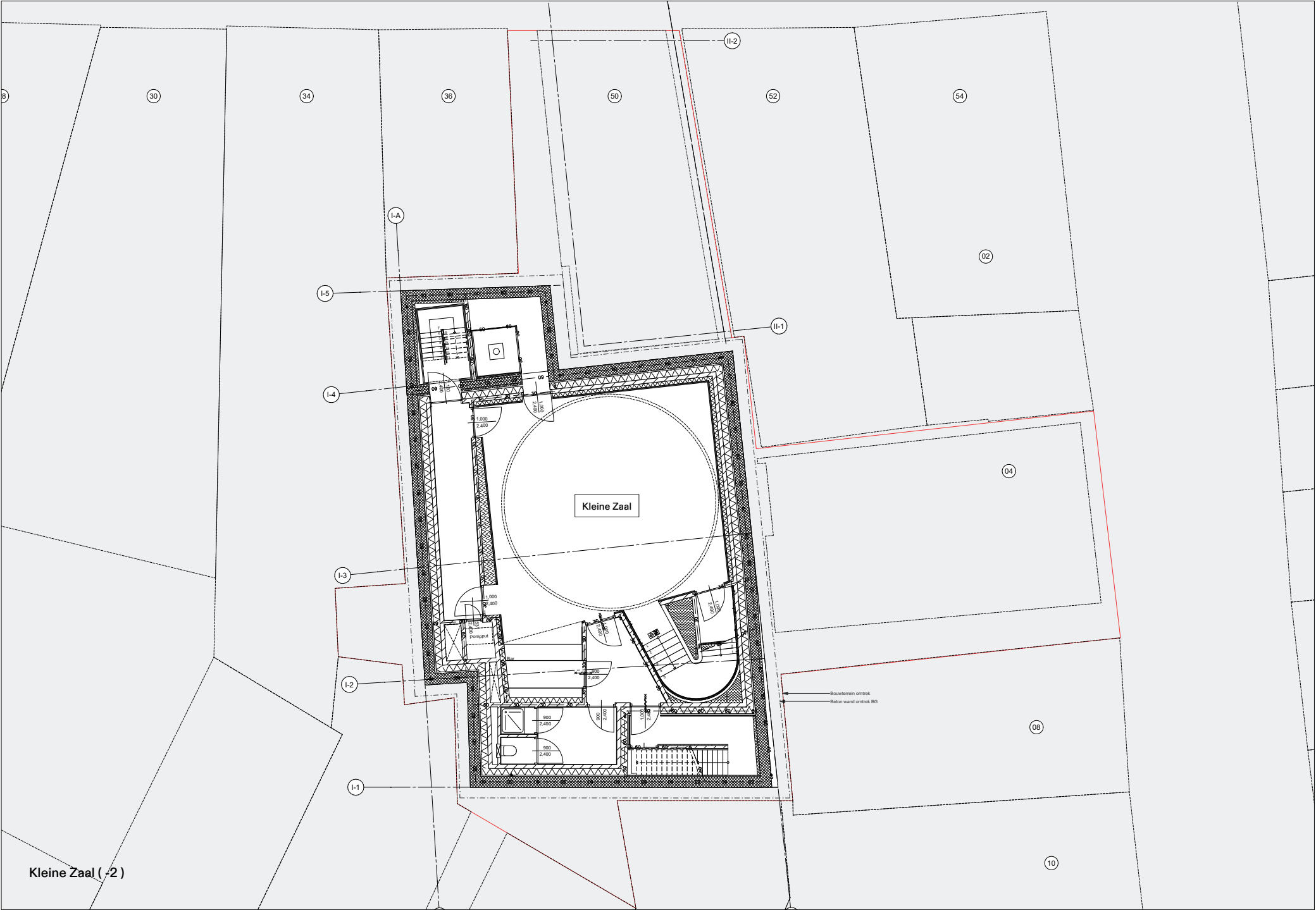
Amstel 50, nieuwe situatie

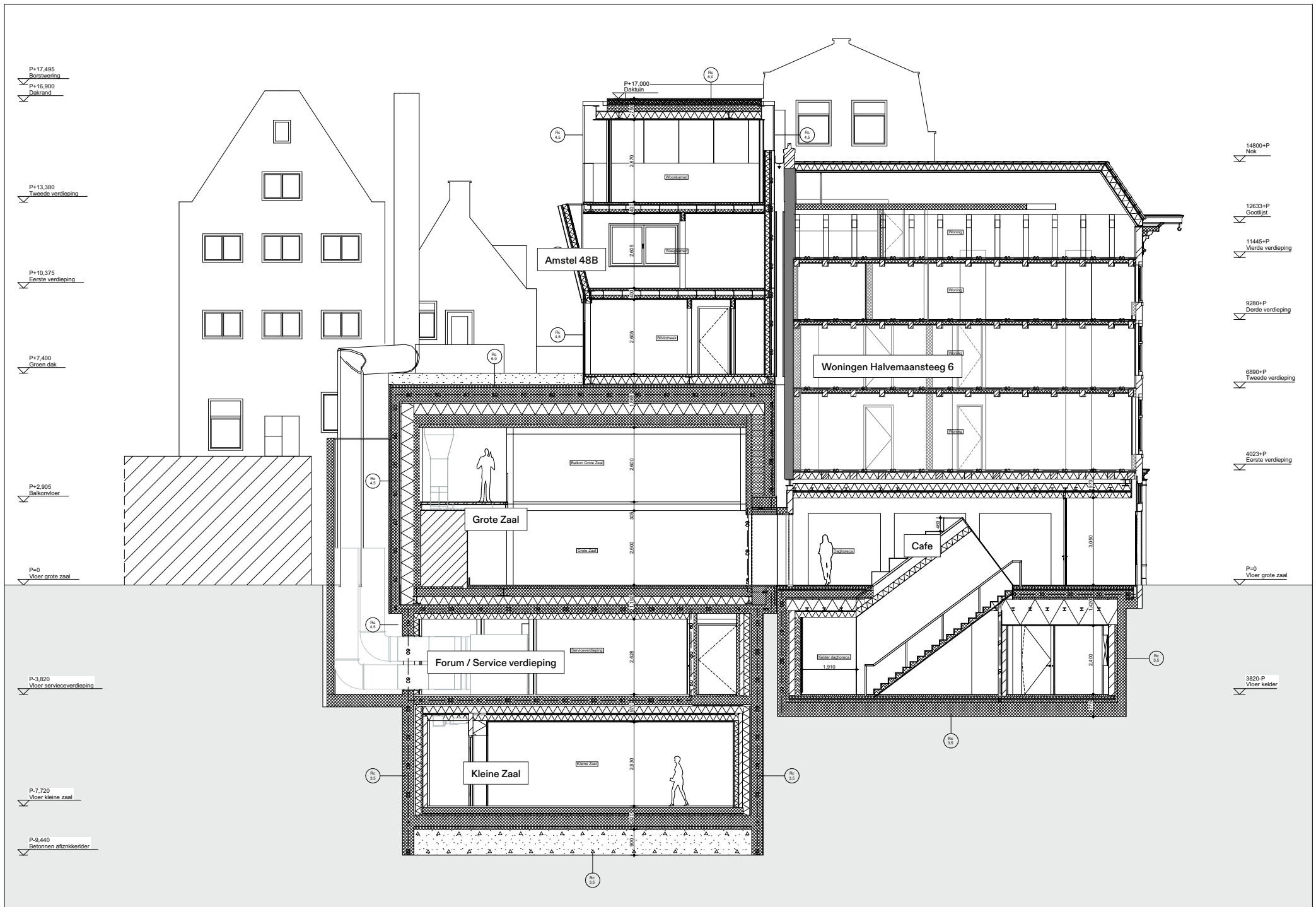
Tekeningen

2025

INC Foundation
www.inc.amsterdam

XML
Krelis Louwenstraat 1F04
1055 KA Amsterdam
The Netherlands

www.x-m-l.org